

pus vegetabile, prout constat ex anima & corpore organico. Atque ita licet una sit anima vegetativa & una tantum ipsius causalitas, duplicem tamen sortitur respectum & duplex obit munus modo jam dicto & declarato.

§ 12. Hic monendum, quod hæc anima sine reliquis animabus vegetanti nempe & rationali in viventibus esse possit, sed hæc absque hac esse non possunt; Nam ea est quasi *βάσις* seu fundamentum cæteris animabus substratum. Hinc fit, ut hac intereunte reliquæ permanere non amplius possint, sed discedere necesse habeant, sicut infra pluribus docetur. Habet hæc animæ species tres primarias facultates, nempe facultatem *θρεωτικήν* per quam corpus vivum nutritur. 2. *αυξητικήν* augmentativam per quam corpus vivum crescit & augetur. & 3. *γεννητικήν* generativam, per quam corpus vivum generat sibi simile; Quarum duæ priores ad conservationem individui, posterior verò ad conservationem speciei spectat. De hisce singillatim agere ob prolixitatem evitandam jam non possumus.

*Est primum per
sua naturalitate*

§ 13. Sicut autem anima vegetans omnibus viventibus communis est, ita omnibus animalibus inest anima sentiens eaque tam brutis, quam hominibus competit, & τῶ ἀσθενεῶς τὸ ζῶον πρὸς τὸ μὴ ζῶον διακρίνομεν. e. per sentire animal à non animali discernimus, ut ait Aristoteles de Juvent. & Senect. c. 1. Quapropter cum de anima in genere & de anima vegetante in specie actum fuerit, jam ad sentientem nobis accedendum est, quam itidem breviter delineabimus. Vulgò verò dicitur actus primus corporis organici animalis, cum ipso corpus animatum sensitivum constituens. Quæ verba intellectu facilia prolixiori non indigent explicatione. Adscribuntur huic animæ communiter tres præcipue facultates, quarum prima dicitur cognoscitiva seu sentiens, quæ mediante certò corporis instrumentò objecta sensibilia ad se delata percipit, dijudicat, & tandem ad certum finem dirigit. Altera est facultas appetitiva, quæ est vis animæ sentientis, qua inclinatur animal & impellitur ad prosequendum

est primum